

2023

SANSKRIT — HONOURS

Paper : CC-12

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section - A

(Marks : 10)

1. अधोलिखितेषु पञ्चानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेखनीयम्।

2×5

(a) टि-संज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं किम्?

(b) उपसर्ग-संज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं किम्?

(c) सम्प्रसारण-संज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं किम्?

(d) उपधा-संज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं किम्?

(e) गतिसंज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं लिख्यताम्।

(f) यू स्त्र्याख्यौ _____। (पाणिनिसूत्रमनुसृत्य रिक्तस्थानं पूरणीयम्)

(g) अदर्शनं _____। (पाणिनिसूत्रमनुसृत्य रिक्तस्थानं पूरणीयम्)

(h) _____ गुणः। (पाणिनिसूत्रमनुसृत्य रिक्तस्थानं पूरणीयम्)

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

Section - B

(Marks : 25)

2. Answer *any one* of the following questions either in *Sanskrit* or *English* or *Bengali* language.

(a) To which branch of the Indo-European languages do the Vedic and Avestan languages belong?
Write a note on the affinities between these two languages. 2+8

(b) What is meant by a phonetic law? Explain Verner's law or Collitz's law with examples. 2+8

(c) Give an account of non-Aryan influence on Classical Sanskrit language. 10

Please Turn Over

3. Write short notes on *any three* of the following topics either in *Sanskrit* or *English* or *Bengali* language. 5×3

- (a) Dissimilation
- (b) Prothesis
- (c) Metathesis
- (d) Cerebralisation
- (e) Apocope
- (f) Anaptyxis.

Section - C

(Marks : 20)

4. अधोलिखितेषु द्वयोः सूत्रयोः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च सोदाहरणं व्याख्या कार्या। 5×2

- (a) कर्तुरीप्सिततमं कर्म।
- (b) येनाङ्गविकारः।
- (c) ध्रुवमपायेऽपादानम्।
- (d) यस्य च भावेन भावलक्षणम्।

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

5. अधोरेखाङ्कितेषु पदेषु चतुर्णां कारकविभक्तिप्रयोगः सकारणं सूत्रोल्लेखपूर्वकं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च निर्णयः। 2½×4

- (a) स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते।
- (b) एषा सा शिलापट्टमधिशयाना सखीभ्यामुपास्यते।
- (c) अध्ययनेन वसति।
- (d) पापे अभिनिवेशः।
- (e) यागाय याति।
- (f) बालकः मातुः स्मरति।
- (g) उपर्युपरि सर्वेषाम् आदित्य इव तेजसा।

(3)

Z(5th Sm.)-Sanskrit-H/CC-12/CBCS

Section - D
(Marks : 10)

6. अधोलिखितेषु यथेच्छमेकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेखनीयम्। 10
- (a) “चार्थे द्वन्द्वः” इति सूत्रे स्थितस्य च-कारस्य दीक्षितनिरूपिताः अर्थाः लेखनीयाः। तेषां स्वरूपं दीक्षितमतानुसारेण सोदाहरणं पर्यालोच्य सर्वत्र समासो भवति न वेति विचार्यताम्। 2+6+2
- (b) षष्ठीतत्पुरुषसमास-बाधकानि चत्वारि पाणिनिसूत्राणि सोदाहरणं लिखित्वा तेषु एकतमस्य दीक्षितमतानुसारेण व्याख्या कार्या। “अर्थगौरवम्” इत्यत्र षष्ठीतत्पुरुषसमासो भवति न वेति विचार्यताम्। 4+4+2
- (c) एकशेषः समासो न वेति विचार्य द्वन्द्वेन सह तस्य भेदः सोदाहरणं पर्यालोच्यताम्। 5+5

अथवा,

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

अधोलिखितेषु कस्यचनैकस्य आशयः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च स्पष्टीकरणीयः। 10×1

- (a) यथार्थत्वेनैव सिद्धे पुनः सादृश्यग्रहणं गुणभूतेऽपि सादृश्ये यथा स्यादित्येवमर्थम्।
- (b) बहुलग्रहणं सर्वोपाधिव्यभिचारार्थम्। तेन “दात्रेण लूनवान्” इत्यादौ न।
- (c) विद्यातद्वतामभेदविवक्षायां त्रिमुनि व्याकरणम्।